

Developing a Causal Model for Predicting Marital Instability Based on Dark Personality and Ego Strength with the Mediation of Marital Quality in Married Women

Authors

A. Javadi Koma¹

M. Niknam^{2*}

Z. Sadeghifajeh³

N. Mirzakhani⁴

1. Ph.D. student, Consulting Department, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Varamin Branch, Islamic Azad University, Varamin, Iran.

4. Assistant Professor, Department of Occupational Therapy, Faculty of Rehabilitation Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

The aim of the present study was to determine the fit of the developed causal model of marital instability based on dark personality and ego strength with the mediation of marital quality and in married women. The correlation research method was structural equation modeling. The statistical population of the current research is all married women who referred to the health centers of the 22 districts of Tehran in the period from August to November of 2022. 430 people were selected as the sample size from the health centers of the 22 districts of Tehran using the available sampling method. Edwards et al.'s (1987) marriage instability questionnaire, Johnson and Webster's three dark personality traits (2010), Markstrom et al.'s (1997) ego strength, and Busby et al.'s (1995) Revised Dyadic Adjustment Scale were used to collect data. To analyze the data, Pearson's correlation coefficient and path analysis were used using SPSS-18 and AMOS-18 software. The obtained results showed that the direct effect of four variables of narcissism and marital quality on marital instability was confirmed ($p < 0.05$). The direction of the effect of narcissism on marriage instability was positive and the direction of the effect of marital quality on marriage instability was negative. The strongest effect on marital instability was related to marital quality with a coefficient of -0.50 and narcissism with a coefficient of 0.47 . Also, the mediating role of marital quality in the relationship between narcissism and ego empowerment was confirmed ($p < 0.05$). The results of the research showed that the design of a suitable structural model for predicting marriage instability based on dark personality and ego strength with the mediation of marital quality in married women is consistent with the theoretical model and has a favorable fit. Therefore, in order to increase marital satisfaction, it is possible to improve and guarantee the stability of marriage by knowing the personality characteristics of people and the level of marital quality and the contrast of their internal psychological elements.

Keywords: Dark Personality, Ego Strength, Empathy, Marriage Instability, Married Women.

***Corresponding Author:** M. Niknam, Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran. m.niknam@khatam.ac.ir

Citation: Javadi Koma, Arezoo, Niknam, Mandana, Sadeghifajeh, Zohreh, Mirzakhani, Navid. (2024). Developing a causal model for predicting marital instability based on dark personality and ego strength with the mediation of marital quality in married women. *Scientific Journal of Social Psychology*, 71 (12), 53-66.

تدوین مدل علی پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری کیفیت زناشویی در زنان متأهل

نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.	آرزو جوادی کما ^۱
۲. استادیار، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران.	ماندانا نیکنام ^{۲*}
۳. استادیار گروه روانشناسی، واحد ورامین، دانشگاه آزاد اسلامی، ورامین، ایران.	زهرا صادقی افجه ^۳
۴. استادیار، گروه کاردرمانی، دانشکده علوم توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.	نوید میرزاخانی ^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین برازش مدل علی تدوین شده بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری کیفیت زناشویی و در زنان متأهل بود. روش پژوهش همبستگی از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش حاضر تمامی زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت مناطق ۲۲ گانه شهر تهران در بازه زمانی مردادماه تا آبان ماه سال ۱۴۰۱ که با روش نمونه‌گیری در دسترس از بین خانه‌های سلامت مناطق مختلف ۲۲ گانه شهر تهران ۴۳۰ نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شد. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های بی‌ثباتی ازدواج ادواردز و همکاران (۱۹۸۷)، سه صفت شخصیت تاریک جانسون و ویستر (۲۰۱۰)، توانمندی ایگو مارکستروم و همکاران (۱۹۹۷) و کیفیت روابط زناشویی باسی و همکاران (۱۹۹۵) استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر با استفاده از نرم‌افزار SPSS-18 و AMOS-18 استفاده شد. نتایج به‌دست آمده نشان داد اثر مستقیم چهار متغیر خودشیفتگی و کیفیت زناشویی بر بی‌ثباتی ازدواج تأیید شد ($p < 0.05$). جهت تأثیر خودشیفتگی بر بی‌ثباتی ازدواج، مثبت بود و جهت تأثیر کیفیت زناشویی بر بی‌ثباتی ازدواج، منفی بود. قوی‌ترین تأثیر بر بی‌ثباتی ازدواج مربوط به کیفیت زناشویی با ضریب -0.50 و خودشیفتگی با ضریب 0.47 بود. همچنین نقش میانجی کیفیت زناشویی در رابطه بین خودشیفتگی و توانمندی ایگو تأیید شد ($p < 0.05$). برآیند پژوهش نشان داد طراحی مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری کیفیت زناشویی در زنان متأهل با مدل نظری مطابقت داشته و از برازش مطلوبی برخوردار است. لذا برای افزایش رضایت زناشویی می‌توان با شناخت ویژگی‌های شخصیتی افراد و میزان کیفیت زناشویی و تقابل عناصر درونی روانی آن‌ها، ثبات ازدواج را بهبود بخشید و تضمین نمود.

کلمات کلیدی: توانمندی ایگو، بی‌ثباتی ازدواج، زنان متأهل، شخصیت تاریک، کیفیت زناشویی.

*نویسنده مسئول: ماندانا نیکنام، استادیار، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران. m.niknam@khatam.ac.ir

استناد به این مقاله: یکنام، آرزو، نیکنام، ماندانا، صادقی افجه، زهره، میرزاخانی، نوید. (۱۴۰۳). تدوین مدل علی پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری کیفیت زناشویی در زنان متأهل. نشریه روانشناسی اجتماعی، ۷۱ (۱۲)، ۵۳-۶۶.

مقدمه

زندگی مشترک و ازدواج همواره با دورنمایی زیبا برای زوجین آغاز می‌شود، اما بعد از مدتی به دلیل تفاوت‌های موجود بین زن و شوهر که ناشی از رشد و تربیت در دو محیط متفاوت است، و همچنین عدم شناخت کافی از ویژگی‌ها روانی و شخصیتی یکدیگر مشکلات بروز می‌کند و تصویری ناخوشایند از ازدواج می‌سازد (تانگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). از سوی دیگر، روابط زناشویی گاهی با مشکلات و نارضایتی‌هایی همراه است که زوجین را دچار تعارض می‌کند بعد از ازدواج تغییراتی در سبک زندگی روابط اجتماعی و روابط بین فردی طرفین ایجاد می‌شوند

^۱. Tong

که همگی نیازمند توانایی سازگاری زوجین می‌باشند (سیگل، دکل و اسوتلیتزکی^۱، ۲۰۲۱). چراکه هر یک از زوجین در شرایط رشدی منحصربه‌فرد پرورش یافته‌اند و شیوه زندگی خاصی مشتمل بر ارزش‌ها و باورهای فردی و اجتماعی پیش روی خود دارند که در واقع متفاوت از فرد دیگر است تحت این شرایط به اشتراک گذاشتن زندگی با فردی دیگر که از عقاید باورها و فرهنگی متفاوت برخوردار است (لونگان و سم^۲، ۲۰۲۰). به‌خصوص در سال‌های اولیه ازدواج کار آسانی نیست و چالش‌ها و آسیب‌هایی ایجاد می‌کند که به‌نوعی تمام زندگی زوجین را دربر خواهد گرفت (نوروزی، رضاخانی و وکیلی، ۱۳۹۹). یکی از مهم‌ترین آسیب‌های خانوادگی، بی‌ثباتی ازدواج^۳ است. باآنکه نگرش منفی نسبت به طلاق در جامعه وجود دارد اما میزان آن رو به افزایش است و ایران جزء کشورهای مستعد از نظر میزان طلاق معرفی شده است (فلاح مهنه، قربان نژاد و صالحی، ۱۴۰۰). بی‌ثباتی ازدواج همراه مفاهیمی مانند ازهم‌پاشیدگی زناشویی^۴، قطع روابط زناشویی^۵، طلاق^۶، کیفیت زناشویی پایین و ترک ازدواج استفاده شده است، می‌توان گفت که این موارد درعین حال که به هم مرتبط‌اند، مفاهیم متمایزی هستند. ازهم‌پاشیدگی زناشویی عمل قانونی انحلال یک ازدواج را به‌واسطه طلاق یا جدایی، دائمی تعیین می‌کند؛ به‌عبارت‌دیگر قطع روابط زناشویی، دربرگیرنده ازهم‌پاشیدگی عمدی از طریق طلاق یا جدایی و ازهم‌پاشیدگی غیر عمد از طریق مرگ است (اسلمن و اسپچ^۷، ۲۰۲۲).

بررسی نظریه‌ها و مدل‌های مطرح‌شده در حوزه زناشویی نشان می‌دهد عوامل گوناگونی بر بی‌ثباتی ازدواج اثرگذارند. مطابق دیدگاه روان تحلیلی نقش تجارب کودکی در روابط رمانتیک بزرگ‌سالی بسیار مهم است (یه^۸ و همکاران، ۲۰۲۳). هریک از طرفین در زندگی زناشویی دارای تاریخچه شخصی، صفات شخصیتی و مجموعه‌ای از ویژگی‌های درونی شده و مخفی است که همگی بر روابط آنان تأثیرگذارند (سایه میری و همکاران، ۲۰۲۰). به‌تازگی پژوهش‌های روان‌شناختی توجه خود را به سازه شخصیت تاریک^۹ جلب کرده‌اند (فربروس و کلمنت^{۱۰}، ۲۰۲۲) که شامل سه بعد ماکیاول‌گرایی^{۱۱}، خودشیفتگی^{۱۲} و سایکوپاتی^{۱۳} است (اسکانتالر^{۱۴} و همکاران، ۲۰۲۳). شخصیت تاریک به‌عنوان مجموعه صفاتی تعریف شده است که منعکس‌کننده خصوصیات بد و تاریک به شمار می‌آیند. این صفات به‌عنوان تمایل به رفتارهای فریبکارانه (ماکیاول‌گرایی) احساس محق بودن (خودشیفتگی) و تکانشی بودن (سایکوپاتی) تعریف شده است (ومیک، فلتز و کینگ^{۱۵}، ۲۰۱۹). پژوهش یو^{۱۶} و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که ماکیاولیسم و سایکوپاتی تأثیرات غیرمستقیمی بر بی‌ثباتی زناشویی دارند. مطالعات نشان می‌دهند افراد با شخصیت تاریک بالا، دارای تعهد بسیار کم، تکانش‌گری، نگرش‌های بی‌رحمانه و روابط کوتاه‌مدت هستند (لیونز، برور و کارتر^{۱۷}، ۲۰۲۰). در پژوهش‌های گابریا و هولمن^{۱۸} (۲۰۲۳) و یوسفی مریدانی، فلاحیان و میکاییلی (۱۳۹۹) رابطه شخصیت تاریک با خیانت همسر را مثبت و معنادار گزارش کردند. خورشیدی و دشت بزرگی (۱۳۹۸)، پورمحسنی کلوری و همکاران (۱۳۹۸)، حق نسب و پورفرخ (۱۳۹۹) رابطه‌ی شخصیت تاریک را با

1. Siegel, Dekel & Svetlitzky

2. Longjohn & Sam

3. Marital instability

4. Marital dissolution

5. Marital relationship disruption

6. Divorce

7. Asselmann & Specht

8. Ye

9. Dark personality

10. Ferreiros & Clemente

11. Machiavellism

12. Narcissism

13. Psychopathy

14. Schönthaler

15. Womick, Foltz & King

16. Yu

17. Lyons, Brewer & Carter

18. Gabriela & Holman

دل‌زدگی زناشویی و عبادی، بشرپور و نریمانی (۱۴۰۰) نیز رابطه ماکیاول‌گرایی با پریشانی زناشویی را مثبت و معنادار گزارش کردند.

بر اساس مطالعات، از دیگر عوامل تأثیرگذار بر بی‌ثباتی ازدواج و تعارضات زناشویی توانمندی ایگو^۱ است (فوجه، نایدو و بوسا^۲، ۲۰۱۹). از نظر فروید^۳ بنیان‌گذار روانکاوی، شخصیت انسان دارای سه ساختار آید^۴، ایگو^۵ و سوپر ایگو^۶ می‌باشد. ایگو به دومین ساختار شخصیت در نظریه فروید اطلاق می‌گردد که در اثر نیروهای موجود در نهاد به وجود می‌آید. عملکردهای ایگو شامل ارتباط با واقعیت، تنظیم و کنترل نیروهای غریزی، روابط موضوعی، پردازش تفکر و عملکردهای قضاوت است (تهیر^۷، ۲۰۱۸). افراد می‌توانند توانمندی ایگوی بالا و پایین باشند. این توانمندی یک هسته درونی قوی را منعکس می‌کند و در نهایت تعهدات محکمی را به ایده آل‌ها، باورها، دیگران مهم و جامعه بزرگ‌تر به وجود می‌آورد و در نشان دادن انعطاف‌پذیری، مقابله با چالش‌ها، پایداری احساسی و تعامل مؤثر تأثیر می‌گذارد (عطایی مهر و همکاران، ۲۰۲۳). در پژوهشی صدفی، منیرپور و میرزا حسینی (۱۳۹۸) بیان کردند که توانمندی ایگو می‌تواند با واسطه توافق‌سنجی، بی‌ثباتی ازدواج را تبیین کند. شکری، شفیع‌آبادی و دکانه‌ای فرد (۱۳۹۹) در پژوهشی دریافتند، توانمندی ایگو بر رضایت زناشویی تأثیر مثبتی دارد. خسروبیگی و همکاران (۱۴۰۰) در مطالعه خود بیان کردند با افزایش توانمندی ایگو، سطح همدلی زناشویی به واسطه سبک‌های دلبستگی افزایش می‌یابد. جمالی و همکاران (۱۴۰۰) نیز در پژوهش خود گزارش کردند که قدرت ایگو رابطه بین نیازهای بنیادین و کیفیت زناشویی را به صورت مثبت و معناداری میانجی‌گری می‌کند.

اگرچه مطالعات متعددی در مورد تأثیر شخصیت تاریک و توانمندی ایگو بر انواع متغیرهای زناشویی انجام شده است، با این حال مکانیسم‌های تأثیرگذار در این رابطه مشخص نیست؛ بنابراین مستندسازی ارتباط بین ابعاد تاریک شخصیت و توانمندی ایگو به عنوان متغیرهای پیش‌بین بی‌ثباتی زناشویی، این پرسش را ایجاد می‌کند که چه مکانیزمی می‌تواند در توضیح دلیل وجود چنین رابطه‌ای کمک کند؟ با توجه به پژوهش‌های پیشین، کیفیت زندگی زناشویی یکی از عواملی است که نقش مهمی در ثبات یا بی‌ثباتی زندگی زناشویی دارد کیفیت زندگی زناشویی^۸ مخالف اختلاف زناشویی نیست بلکه متشکل از ابعاد مثبت (شادکامی و تعاملات مثبت) و ابعاد منفی (تعارض‌ها و نگرش‌های منفی) است که در روابط بین زوجین وجود دارد (دوداج، سسار و سیمیک^۹، ۲۰۲۰). تحقیقات بیانگر این مهم هستند که کیفیت زناشویی می‌تواند ثبات زناشویی را ایجاد نماید. در این راستا، یو و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی بیان کردند کیفیت زناشویی می‌تواند بین بی‌ثباتی ازدواج و شخصیت تاریک نقش میانجی داشته باشد و بی‌ثباتی ازدواج را تبیین کند.

با توجه به آنچه بیان شد نظر به موقعیت حساس و حائز اهمیت خانواده، شیوع معضلات زناشویی، احتمال بی‌ثباتی ازدواج و صدمات ناشی از آن بر پیکر خانواده و با توجه به نقش ویژگی‌ای شخصیت و توانمندی ایگو بر روابط زناشویی و به تبع تأثیر آن‌ها بر کیفیت زناشویی زوجین و همچنین ضرورت بررسی و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر بی‌ثباتی ازدواج به منظور ارائه راهکارهای مؤثر، پژوهش حاضر به دنبال رفع خلأ پژوهشی قصد دارد یک مدلی ارائه دهد که بی‌ثباتی ازدواج را بر اساس ویژگی‌های تاریک شخصیت و توانمندی ایگو با نقش واسطه‌ای کیفیت زناشویی بررسی کند و این فرضیه را مطرح می‌سازد که بی‌ثباتی ازدواج بر اساس ویژگی‌های تاریک شخصیت و توانمندی ایگو با نقش واسطه‌ای کیفیت زناشویی پیش‌بینی می‌شود.

روش پژوهش

^۱. Ego strength

^۲. Fouche, Naidoo & Botha

^۳. Freud

^۴. Id

^۵. Ego

^۶. Superego

^۷. Tahir

^۸. Marital quality

^۹. Dodaj, Sesar & Simic

مطالعه حاضر از لحاظ هدف، پژوهشی کاربردی و از لحاظ روش، یک پژوهش همبستگی با طرح مدل‌سازی معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش حاضر متشکل از تمامی از زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت مناطق ۲۲ گانه شهر تهران در بازه زمانی مردادماه تا آبان ماه سال ۱۴۰۱ بود. از بین زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت مناطق ۲۲ گانه شهر تهران ۴۳۰ نفر به‌عنوان نمونه پژوهش به‌صورت غیرتصادفی و در دسترس انتخاب شدند. حجم نمونه در مدل ساختاری، حداقل حجم نمونه بر اساس متغیرهای پنهان تعیین می‌شود نه متغیرهای مشاهده‌پذیر. در اینجا ۲۰ نمونه برای هر عامل (متغیر پنهان) لازم است. به‌طور کلی حداقل ۲۰۰ نمونه توصیه‌شده است (حبیبی و عدن‌ور، ۱۳۹۶). پژوهشگر با شناسایی زنان متأهل مراجعه‌کننده، پس از اعتمادسازی در زمینه حفظ اطلاعات شخصی شرکت‌کنندگان، رضایت آنان برای کار تحقیقاتی جلب شد و به آن‌ها گفته شد مشارکت در پژوهش هیچ بار مالی برای آن‌ها ندارد سپس پرسشنامه‌ها به‌صورت آنلاین (برخط) طراحی و لینک آن در شبکه‌های اجتماعی (گروه‌ها و کانال‌های تلگرام و گروه‌های واتساپ) در اختیار آزمودنی‌ها قرار داده شد تا زنان متأهلی که تمایل به شرکت در پژوهش داشتند به سؤالات پاسخ دهند. معیارهای ورود شامل تمایل به شرکت در پژوهش و زنان شاغل در بازه سنی (۲۵ تا ۵۰ سال)، داشتن تجربه حداقل ۳ سال زندگی مشترک، حداقل یک فرزند، داشتن حداقل سواد دیپلم، عدم ابتلا به بیماری‌های اعصاب و روان و معیار خروج از پژوهش، نداشتن تمایل برای شرکت در پژوهش و مخدوش بودن پرسشنامه بود.

ابزار پژوهش

شاخص بی‌ثباتی ازدواج^۱: این شاخص یک ابزار ۱۴ سؤالی است که توسط ادواردز، جانسون و بوث^۲ در سال ۱۹۸۷ برای اندازه‌گیری عدم ثبات زناشویی تدوین شده است. این آزمون اولین بار در سال ۱۹۸۹ برای ۲۰۳۴ زن و مرد متأهل زیر ۵۵ سال به کار گرفته شده است. این شاخص به‌صورت صفر و یک نمره‌گذاری می‌شود. گزینه‌ی بله برابر یک و گزینه‌ی خیر برابر با صفر است. پاسخ نمی‌دانم بله محسوب نمی‌شود. کمترین نمره در این پرسشنامه صفر و بیشترین نمره برابر با ۱۴ است. نمره بالا در این مقیاس به معنای بی‌ثباتی ازدواج یعنی احتمال وقوع طلاق در زوج‌ها بالا و نمره پایین به معنای ثبات ازدواج یعنی احتمال وقوع طلاق در زوج‌ها پایین است (به نقل از ثنایی، ۱۳۸۷). پایایی این مقیاس توسط سازندگان آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است. پژوهش نیکنام و تاج (۱۳۹۸) نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه شاخص بی‌ثباتی ازدواج برابر ۰/۸۸ می‌باشد. روایی همگرایی این پرسشنامه با صمیمیت زناشویی ضریب همبستگی ۰/۵۳- و معنی‌دار در سطح ۰/۰۱ گزارش شده است (رضایی، بوستان پور و حبیبیان، ۱۳۹۲). پایایی در پژوهش حاضر ۰/۷۹ به دست آمد.

مقیاس سه صفت شخصیت تاریک^۳: مقیاس شخصیت تاریک توسط جانسون و وبستر^۴ (۲۰۱۰) ساخته شده است و مشتمل بر ۱۲ گویه می‌باشد که سه صفت تاریک ماکیاول‌گرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی را می‌سنجد. آزمودنی‌ها به گویه‌های این آزمون در مقیاس لیکرت ۹ نقطه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۹ (کاملاً موافقم) پاسخ می‌دهند که نمره‌ی بالا نشان‌دهنده‌ی بیشتر بودن آن صفت در فرد است و برعکس. در این مقیاس هرکدام از سه صفت تاریک شخصیت توسط ۴ گویه سنجیده می‌شود و نمره‌ی افراد می‌تواند برای هر بعد بین ۴ تا ۲۸ باشد. هریک از خرده آزمون‌های این ابزار همبستگی خوبی با پرسشنامه‌های خودشیفتگی، ماکیاول‌گرایی و مقیاس سایکوپاتی دارند و ضریب پایایی بازآزمایی آن ۰/۸۹ برای کل مقیاس، ۰/۸۶ برای ماکیاول‌گرایی و ۰/۷۶ برای سایکوپاتی و ۰/۸۷ برای خودشیفتگی گزارش شده است (جانسون و وبستر، ۲۰۱۰). سؤالات ۴-۱ در این مقیاس صفت ماکیاول‌گرایی، سؤالات ۸-۵ صفت خودشیفتگی و سؤالات ۱۲-۹ نیز صفت سایکوپاتی را اندازه می‌گیرد. روایی پرسشنامه از طریق تحقیقات قبلی و همچنین نظر اساتید دانشگاهی قابل تأیید واقع شده و پایایی آن نیز

^۱ Marital Instability Index (MII)

^۲ Edwards, Johnson & Booth

^۳ Scale Dark personality triad traits

^۴ Jonason & Webster

به‌وسیله‌ی ضریب آلفای کرونباخ، ۸۱٪ گزارش شده است (بشرپور و شفیع، ۱۳۹۴). در پژوهشی بشرپور، فریور و عبادی (۱۴۰۰) پایایی این پرسشنامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر ۸۶٪ گزارش کرده‌اند. پایایی در پژوهش حاضر ۷۶٪ برای کل مقیاس، ۷۹٪ برای ماکیاول‌گرایی و ۸۱٪ برای سایکوپاتی و ۸۳٪ برای خودشیفتگی به دست آمد.

مقیاس توانمندی ایگو^۱: سیاهه‌ی روان‌شناختی توانمندی ایگو توسط مارکستروم^۲ و همکاران (۱۹۹۷) ساخته شده است. این پرسشنامه هشت نقطه توانمندی ایگو که شامل: امید، خواسته، هدف، شایستگی، وفاداری، عشق، مراقبت و خرد هستند را می‌سنجد و دارای ۶۴ سؤال است. عبارات پرسشنامه بر روی یک مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت به‌صورت کاملاً با من مطابق است نمره ۵، کمی با من مطابق است نمره ۴، نظری ندارم نمره ۳، کمی با من مطابق نیست نمره ۲ و اصلاً با من مطابق نیست با نمره ۱ نمره‌گذاری شده است. شیوه پاسخ‌دهی سؤالات معکوس به‌صورت برعکس انجام می‌شود. بالاترین نمره‌ای که فرد می‌تواند اخذ کند نمره ۳۰۰ و پایین‌ترین نمره ۶۰ می‌باشد. نمره بالا در این آزمون به معنی سطح بالای قدرت ایگو است. نمره فرد در این پرسشنامه از حاصل جمع نمره فرد در سؤالات به دست می‌آید (تخیری، فخری و حسن زاده، ۱۴۰۰). مارکستروم و همکاران (۱۹۹۷) روایی صوری، محتوا و سازه پرسشنامه را تأیید کردند و پایایی آن را از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۸ گزارش کردند. همچنین پایایی این پرسشنامه در پژوهش عینی و نریمانی (۱۳۹۸) به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ و پایایی دو نیمه‌سازی مقیاس آن ۰/۷۷ به دست آمد. پایایی در پژوهش حاضر نیز ۰/۷۷ به دست آمد.

مقیاس کیفیت زناشویی فرم تجدیدنظرشده^۳: پرسشنامه‌ی تجدیدنظرشده‌ی کیفیت روابط زناشویی توسط باسی^۴ و همکاران (۱۹۹۵) ساخته شده است که به منظور سنجش میزان کیفیت روابط زناشویی تهیه شده است و شامل ۱۴ سؤال است که سه خرده‌مقیاس توافق زناشویی (۶ سؤال)، رضایت زناشویی (۵ سؤال) و انسجام زناشویی (۳ سؤال) اندازه‌گیری می‌کند. این پرسشنامه در طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از ۰ همیشه اختلاف داریم تا ۵ همیشه توافق داریم، نمره‌گذاری می‌شود و نمرات بالاتر نشان‌دهنده‌ی کیفیت زناشویی بالاتر است. بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه (روایی و پایایی) نشان داده است که ضرایب همبستگی میان پرسشنامه‌ی خودتنظیمی رفتاری برای روابط کارآمد در زوجها در دامنه ۰/۲۷ تا ۰/۵۶ قرار دارد و در سطح ۰/۰۱ معنادار می‌باشد (ویلسون^۵ و همکاران، ۲۰۰۵). هنجاریایی این پرسشنامه در ایران توسط ناصری (۱۳۹۰) صورت گرفته است. نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل عامل تأییدی برازش مناسبی را نشان داد. ضرایب پایایی همسانی درونی از جمله آلفای کرونباخ و تصنیف به ترتیب با مقدار ۰/۹۲ و ۰/۸۹ رضایت‌بخش بودند. همچنین، ضرایب درستی همگرا کیفیت زناشویی با پرسشنامه رضایتمندی زناشویی، پرسشنامه ارزیابی همبستگی زوجین، مقیاس سازش یافتگی توافق دونفری به ترتیب ۰/۳۹، ۰/۳۶ و ۰/۳۳ به دست آمده است که در سطح $p < 0/001$ معنادار بود. در پژوهش رسولی و همکاران (۱۳۹۹) میزان ضریب آلفای کرونباخ برای نمره کل پرسشنامه ۰/۸۸ گزارش شد. پایایی در پژوهش حاضر ۰/۸۲ به دست آمد. روش آماری مورد استفاده مدل‌سازی معادلات ساختاری^۶ بود که با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-18 و AMOS-18 صورت گرفت.

یافته‌ها

^۱. Scale ego-strength (PIES)

^۲. Markstrom

^۳. Revised Dyadic Adjustment Scale (RDAS)

^۴. Busby

^۵. Wilson

^۶. Structural Equation Modeling (SEM)

در بخش ویژگی‌های جمعیت شناختی دامنه سنی زنان ۱۸/۴ درصد بین ۲۰ تا ۲۵ سال، ۲۷ درصد بین ۲۶ تا ۳۰ سال، ۲۳/۹ درصد بین ۳۱ تا ۳۵ سال و ۳۰/۷ درصد بیشتر از ۳۵ سال سن داشتند. تحصیلات کارشناسی با ۴۳/۷ درصد و تحصیلات فوق‌دیپلم با ۸/۹ درصد به ترتیب بیشترین و کمترین درصد فراوانی را در نمونه پژوهش داشتند. حداقل مدت‌زمان تأهل برابر با ۳ سال بود و اکثر پاسخگویان معادل ۸۱/۹ درصد پاسخگویان بین ۳ تا ۱۰ سال سابقه زندگی مشترک داشتند. از نظر تعداد فرزند، ۴۰/۶ درصد دارای یک فرزند، ۳۹/۶ درصد دارای دو فرزند، ۱۳/۳ درصد دارای سه فرزند و ۶/۶ درصد دارای بیشتر از سه فرزند بودند. فاصله سنی بیشتر پاسخگویان ۵ سال یا کمتر (۴۵ درصد) و بین ۶ تا ۱۰ سال (۳۶ درصد) بود. در جدول ۱ آماره‌های توصیفی متغیرهای اصلی شامل میانگین، انحراف استاندارد و کمترین و بیشترین نمره آمده است.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی متغیرهای اصلی

متغیرها	آماره‌های توصیفی		
	میانگین	انحراف استاندارد	کمترین
ماکیاول‌گرایی	۱۳/۷۴	۳/۲۵	۵
شخصیت تاریک	۹/۶۴	۱/۹۶	۴
خودشیفتگی	۱۲/۲۵	۲/۱۹	۴
توانمندی ایگو	۲۰۹/۲۴	۵۲/۶۸	۸۱
سایر متغیرها	۶۹/۳۷	۱۲/۰۶	۲۹
بی‌ثباتی ازدواج	۲۵/۹۶	۸/۹۳	۷

مطابق جدول ۱، در بین ابعاد شخصیت تاریک بالاترین میانگین را ماکیاول‌گرایی با مقدار ۱۳/۷۴ و کمترین میانگین را سایکوپاتی با میانگین ۹/۶۴ داشت. همچنین میانگین مقیاس توانمندی ایگو برابر با ۲۰۹/۲۴، میانگین مقیاس کیفیت زناشویی برابر با ۶۹/۳۷، میانگین مقیاس بی‌ثباتی ازدواج برابر با ۲۵/۹۶ بود. در جدول ۲ همبستگی بین متغیرها در نمونه زنان (۴۳۰ نفر) آمده است.

جدول ۲. ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش در گروه زنان (n=۴۳۰)

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. ماکیاول‌گرایی	۱					
۲. سایکوپاتی	۰/۲۰**	۱				
۳. خودشیفتگی	۰/۳۸**	۰/۳۲**	۱			
۴. توانمندی ایگو	-۰/۲۵**	-۰/۱۴**	۰/۱۶**	۱		
۵. کیفیت زناشویی	-۰/۲۸**	-۰/۲۵**	-۰/۳۱**	۰/۴۳**	۱	
۶. بی‌ثباتی ازدواج	۰/۲۹**	۰/۲۶**	۰/۵۱**	-۰/۲۶**	-۰/۵۵**	۱

توجه: * = $p \leq 0.05$ و ** = $p \leq 0.01$

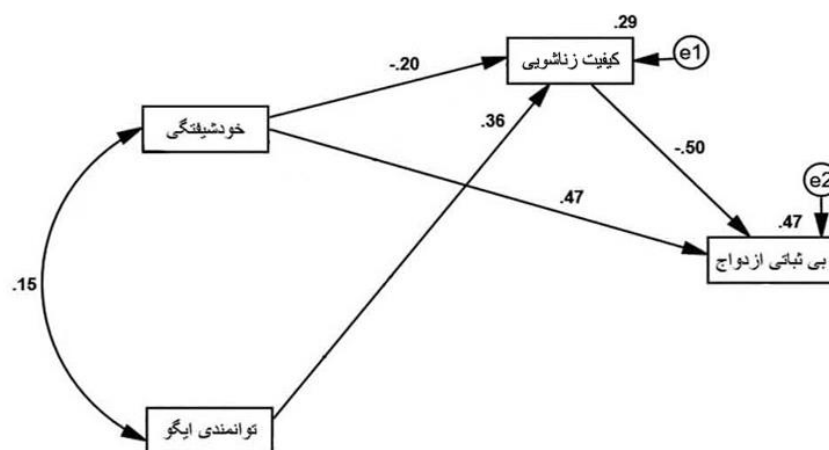
شاخص‌های برازش مدل کلی در جدول ۳ آمده است. پس از تخمین پارامترهای مدل، سؤالی که مطرح می‌شود این است که تا چه حد مدل موردنظر با داده‌های مربوطه سازگاری دارد. پاسخ به این سؤال تنها از طریق بررسی برازش مدل امکان‌پذیر است؛ بنابراین، در تحلیل معادلات ساختاری محقق متعاقب انجام تخمین پارامترها و قبل از تفسیر آن‌ها باید از برازندگی مدل اطمینان حاصل کند (کلانتری، ۱۳۸۷).

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل تجربی

شاخص‌ها	مقدار قابل قبول	مدل
R ²	> ۰/۳۳	۰/۴۷
(ضریب تعیین)	(بزرگ‌تر از ۰/۳۳)	
GFI	> ۰/۹۰	۰/۹۲
(شاخص نیکویی برازش)	(بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	
RMSEA	< ۰/۰۸	۰/۰۸۳
(جذر برآورد واریانس خطای تقریب)	(کوچک‌تر از ۰/۰۸)	
CFI	> ۰/۹۰	۰/۹۳
(شاخص برازش تطبیقی)	(بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	
NFI	> ۰/۹۰	۰/۹۵
(شاخص برازش نرم شده)	(بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	
IFI	> ۰/۹۰	۰/۸۸
(شاخص برازش افزایشی)	(بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	
AGFI	> ۰/۹۰	۰/۹۱
(شاخص برازندگی تعدیل شده)	(بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	
PGFI	> ۰/۷۰	۰/۷۷
(شاخص نیکویی برازش مقتصد)	(بزرگ‌تر از ۰/۷۰)	
Chi-Square /df	≤ ۵ شاخص ۱	۳/۶۶
(نسبت کای اسکوئر بر درجه آزادی)	(بین ۱ تا ۵)	

(میرز، گامست و گونارینو^۱، ترجمه پاشاشریفی و دیگران، ۱۳۹۱: ۶۵۴-۶۵۲)

بررسی شاخص‌های برازش در مدل جدول ۳ نشان داد که به‌طور کلی این مدل دارای برازش نسبتاً مناسبی بوده است. در این مدل به‌غیر از دو شاخص برازش RMSEA و IFI که مقدار متوسطی داشتند، سایر شاخص‌های برازش مقدار مناسبی داشتند. در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که شاخص‌های برازش مدل مقدار مناسبی داشته است.

شکل ۱. مدل تجربی پژوهش در حالت ضرایب مسیر استاندارد

شکل ۱ بیانگر شدت تأثیر متغیرها بر یکدیگر است. مطابق نتایج شخصیت‌های تاریک ماکیاوول‌گرایی و سایکوپاتی به دلیل روابط غیر معنی‌دار از مدل حذف شدند. بررسی شدت ضرایب نشان داد که قوی‌ترین تأثیر مستقیم بر بی‌ثباتی ازدواج مربوط به کیفیت زناشویی با ضریب تأثیر ۰/۵۰- و بعد از آن خودشیفتگی با ضریب تأثیر ۰/۴۷ بود.

^۱ Meyers, Gamst & Guarino

ضریب تعیین بی‌ثباتی ازدواج برابر با ۰/۴۷ بود که نشان داد متغیرهای پیش‌بین مدل توانستند ۴۷ درصد از واریانس بی‌ثباتی ازدواج را تبیین کنند. در جدول ۴ نتیجه آزمون اثرات مستقیم با آزمون تحلیل مسیر آمده است. تمامی اثرات مستقیم آمده است و این اثرات در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد معنی‌دار است ($p < 0/05$).

جدول ۴. نتایج آزمون اثرات مستقیم در مدل

مدل	نوع تأثیر	ضریب استاندارد	مقدار t	مقدار p
نمونه	خودشیفتگی -> کیفیت زناشویی	-۰/۲۰	۳/۹۷	<۰/۰۰۱
	توانمندی ایگو -> کیفیت زناشویی	۰/۳۶	۸/۷۱	<۰/۰۰۱
	خودشیفتگی -> بی‌ثباتی ازدواج	۰/۴۷	۱۱/۶۲	<۰/۰۰۱
	کیفیت زناشویی -> بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۵۰	۱۲/۸۲	<۰/۰۰۱

نتایج جدول ۴ نشان داد اثر مستقیم دو متغیر خودشیفتگی و کیفیت زناشویی بر بی‌ثباتی ازدواج تأیید شد ($p < 0/05$). جهت تأثیر خودشیفتگی بر بی‌ثباتی ازدواج، مثبت بود و جهت تأثیر کیفیت زناشویی بر بی‌ثباتی ازدواج، منفی بود. قوی‌ترین تأثیر بر بی‌ثباتی ازدواج مربوط به کیفیت زناشویی با ضریب -۰/۵۰ و خودشیفتگی با ضریب ۰/۴۷ بود. نتایج نشان داد تأثیر مستقیم دو متغیر مستقل خودشیفتگی و توانمندی ایگو بر متغیر میانجی کیفیت زناشویی تأیید شد ($p < 0/05$). جهت بررسی میانجی‌گری از روش سوبل استفاده شد.

جدول ۵. نتایج آزمون سوبل جهت بررسی روابط میانجی‌گری در مدل

مدل	متغیر میانجی	نوع تأثیر	شدت اثر غیرمستقیم	آزمون سوبل مقدار t	مقدار p
کیفیت زناشویی	کیفیت	خودشیفتگی -> کیفیت زناشویی -> بی‌ثباتی ازدواج	۰/۱۰۱	۳/۸۹	<۰/۰۰۱
	توانمندی ایگو	توانمندی ایگو -> کیفیت زناشویی -> بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۱۷۹	۶/۸۰	<۰/۰۰۱

نتایج آزمون سوبل در جدول ۵ نشان داد که نقش میانجی‌گری کیفیت زناشویی در رابطه بین دو متغیر خودشیفتگی و توانمندی ایگو با متغیر وابسته بی‌ثباتی ازدواج تأیید شد ($p < 0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تعیین برآزش مدل علی تدوین‌شده پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری کیفیت زناشویی در زنان متأهل بود. نتایج حاصل از تحلیل نشان داد شخصیت خودشیفته توانایی تأثیرگذاری بر بی‌ثباتی ازدواج در زنان متأهل را داشته است. نتایج این یافته‌ها با پژوهش هاشمی نژاد (۱۳۹۹)، صدفی و همکاران (۱۳۹۸) و یو و همکاران (۲۰۲۰) همسو است.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که از دیدگاه تکاملی نظریه تاریخچه زندگی^۱ چهارچوب تحلیلی ارزشمندی برای اثرات صفات تاریک شخصیت بر کیفیت زندگی ارائه می‌کند. طبق این نظریه، صفات تاریک شخصیت، فرد را به اتخاذ راهبرد تاریخچه زندگی سریع^۲ متمایل می‌کند و باعث می‌شود که فرد، جهت‌گیری زندگی زناشویی کوتاه‌مدتی را از خود نشان دهد (لو^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). برعکس، راهبرد تاریخچه زندگی کند^۴ که با جهت‌گیری

^۱ Life history theory

^۲ Fast life history strategy

^۳ Lou

^۴ Slow life history strategy

زندگی زناشویی بلندمدت همراه است؛ برای افراد دارای سطوح بالای صفات تاریک شخصیت که با کیفیت زناشویی، پایین نارسایی‌های هیجانی فریب‌کاری و خودمحوری مشخص می‌شوند جذابیت کمتری دارد. بنابراین می‌توان گفت که افراد دارای صفات تاریک شخصیت با داشتن راهبرد تاریخچه زندگی سریع تعهد کمتری به روابط زناشویی بلندمدت داشته و حتی در صورت زندگی مشترک طلاق عاطفی بیشتری از خود نشان می‌دهند.

شرکای خودشیفته احتمالاً رضایت خود از رابطه را در ابتدا بالا نشان می‌دهند اما بعدها رضایت کمتری را گزارش می‌کنند (آلتینوک و کیلیچ^۱، ۲۰۲۲). افراد ماکیاوول‌گرا با نگرش‌های بدگمانی و بی‌اعتمادی و فریب‌کاری مشخص می‌شوند. این افراد حتی در موقعیت‌های هیجانی کاملاً خونسرد و بی‌احساس هستند و تحت تأثیر برانگیختگی‌های دیگران قرار نمی‌گیرند (عبادی، بشرپور و نریمانی، ۱۴۰۰). در نتیجه با تحت‌الشعاع قرار گرفتن رابطه زناشویی با این ویژگی‌ها موجبات طلاق عاطفی را فراهم می‌کنند افراد با صفت شخصیتی خودشیفته با کیفیت زناشویی پایین در روابط مشخص می‌شوند و با محوریت قرار دادن خود و توجه کردن به نیازهای خود به تنهایی در همه حیطه‌های زندگی مشترک از جمله روابط جنسی موجب اختلافات زناشویی می‌شود.

یافته دیگر پژوهش نشان داد توانمندی ایگو توانایی تأثیرگذاری بر بی‌ثباتی ازدواج در زنان متأهل را داشته است که این یافته‌ها با یافته‌های خسروبیگی و همکاران (۱۴۰۰)، جمالی و همکاران (۱۴۰۰)، شکری و همکاران (۱۳۹۹)، صدفی و همکاران (۱۳۹۸) همسو است. یکی از جنبه‌های قدرت ایگو ظرفیت غلبه بر انرژی‌های غریزی است، بدین معنا که یک ایگوی قدرتمند می‌تواند ارضای تکانه را به تعویق بیندازد و یا اگر ارضای تکانه از نظر اجتماعی غیرقابل قبول می‌باشد، بتواند یک هدف قابل‌پذیرش فرهنگی را جایگزین کند. هر چه فشار تکانه‌ها بیشتر باشند ایگو باید فشار بیشتری را تحمل کند (کرمانی و رضایی، ۲۰۱۵). یکی از علائم قدرت ایگو ظرفیت تحمل چنین تنش است. البته این بدین معنا نیست که ایگوی قدرتمند باید از هرگونه تکانه درونی ممانعت کند قدرت ایگو در واقع موضوع اجتناب از دو حد نهایت کنترل است. عدم کنترل موجب اظهار سریع سائق‌های درونی می‌شود و کنترل افراطی موجب سرکوبی و جلوگیری از انرژی‌های غریزی می‌شود عدم کنترل و کنترل افراطی هر دو نشانه ضعف ایگو هستند. قدرت ایگو بعد دیگری نیز دارد، این بعد مربوط به چگونگی رابطه با دنیای بیرونی می‌شود. ایگوی ضعیف فاقد توانایی مقاومت در برابر فشار بیرونی و پایداری در مقاصدش در مقابل موانع بیرونی و دسترسی به قضاوت درست هدف درباره منبع و پیامدهای اعمال انسانی است بنابراین به‌طور کلی قدرت ایگو هم شامل توانایی کنترل تکانه‌های درونی و هم ظرفیت در نظر گرفتن مطالبات دنیای بیرونی است. ضعف ایگو موجب می‌شود که ارگانسیم از دنیای بیرونی به دنیای درونی برگردد و به خودش عقب‌نشینی کند. فقدان قدرت ایگو به معنی نبود خودکنترلی و نبود احساس تسلط بر محیط می‌باشد که این موضوع از مسائل اساسی و تأثیرگذار حفظ و بهبود کیفیت در روابط زناشویی است (لی، لی و یو^۲، ۲۰۲۱).

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد شخصیت خودشیفته و توانمندی ایگو به‌صورت غیرمستقیم با میانجی‌گری کیفیت زناشویی بر بی‌ثباتی ازدواج در زنان متأهل تأثیر داشت. این یافته‌ها پژوهش علی محمدی و آقاجانی (۱۴۰۰)، هراتیان و همکاران (۱۳۹۹) همسو است.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که با توجه به اینکه صفات تاریک شخصیت توان پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج را دارند، متخصصان روانشناسی خانواده غالباً معیار خود را در بررسی کیفیت روابط زناشویی زوجین، میزان آشفتگی‌های زناشویی آنها قرار می‌دهند. عدم آشفتگی‌های زناشویی یکی از عوامل پیشرفت و دستیابی به اهداف زندگی است که تحت تأثیر عوامل بیرونی و درونی می‌باشد. افزایش طلاق در دنیای کنونی و نارضایتی زوجین از زندگی مشترک و تأثیرات سوء این‌گونه پدیده‌ها بر افراد خانواده و اجتماع بیانگر این مدعاست که برخورد مقبولی با تشکیل خانواده و ازدواج نشده و کمتر با دید عالمانه به این پدیده نگریسته شده است. عوامل گوناگونی به‌عنوان مؤلفه‌های مؤثر میزان آشفتگی‌های زناشویی شناسایی شده‌اند. برخی از این عوامل عبارت‌اند از: سن ازدواج،

¹. Altınok & Kılıç

². Lee, Lee & Yoo

مدت زمان ازدواج، فرزندان، تناسب تحصیلی، مسائل مالی، مسائل جنسی، اقوام و آشنایان، صفات تاریک شخصیت، توانایی درک همسر، مدیریت هیجان‌ها، سبک‌های دلبستگی کودکی و مهارت‌های ارتباطی. همچنین تحلیل داده‌ها نشان داد که از میان مؤلفه‌های صفات تاریک شخصیت، مؤلفه خودشیفتگی به شکل مثبت قادر به پیش‌بینی بی‌ثباتی زناشویی است. یعنی هرچه شخص سطح بالاتری از خودشیفتگی را از خود نشان دهد، به همان میزان آشفتگی‌های زناشویی بیشتری دارد. هرچند در خصوص آشفتگی‌های زناشویی و ابعاد سه‌گانه تاریک شخصیت پیشینه پژوهشی همانندی پیدا نشد، ولی با توجه به برخی یافته‌های پژوهش می‌توان نتایج مذکور را روشن کرد که در این میان می‌توان به یافته‌های آقابابائی و همکاران (۱۳۹۶) در مورد سه‌گانه تاریک شخصیت و رابطه‌ی آن با راست‌گویی و حس انسان‌دوستی منطق و رضایتمندی و شادی افراد پرداختند. در تبیین دیگر این نتایج می‌توان گفت صفات تاریک شخصیت به‌عنوان یک مفهوم نوپدید، پژوهش‌های زیادی برانگیخته است که یکی از دلایل آن، این است که این صفات با جنبه‌های منفی و آسیب‌شناختی شخصیت در ارتباط است؛ جنبه‌هایی که هم برای فرد در حوزه‌های خانوادگی، تحصیلی و شغلی و هم برای دیگران مشکلاتی می‌آفریند. البته پژوهش جدید از اضافه شدن بعد آزارگری به صفات تاریک شخصیت حمایت می‌کند، که هم‌اکنون به‌عنوان صفات چهارگانه تاریک شخصیت شناخته می‌شود. پایه و اساس این صفات، بنیانی از نقص هیجانی است که باعث می‌شود این افراد از دیگران سوءاستفاده کنند، نسبت به دیگران خشونت نشان دهند، از آسیب رساندن به دیگران لذت ببرند و رفتارهای ضداجتماعی از خود نشان دهند. هرچند زندگی زناشویی و تشکیل خانواده را باید عملی دانست که به خواست، تمایلات و دیدگاه‌های فردی افراد مربوط می‌شود، اما زندگی اجتماعی انسان و روابط پیچیده او با محیط و اجتماع، زندگی زناشویی و فرایند آن را تحت تأثیر روابطی دوسویه با متغیرهای اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی قرار داده است.

در تبیین نهایی این یافته‌ها می‌توان گفت که کیفیت زناشویی نه تنها با میانجی‌گری بین خودشیفتگی و توانمندی ایگو و بی‌ثباتی ازدواج، بلکه به‌واسطه‌ی نقش ضربه‌گیری در مقابل تنش‌ها و چالش‌های زناشویی، تداوم و پایداری ازدواج را قوام می‌بخشد. پس می‌توان انتظار داشت که در زمان ایجاد تنش‌های زناشویی و زندگی، افراد به‌واسطه کیفیت زناشویی از سبک‌های حل تعارض سازگارانه تری استفاده می‌کنند، بهتر می‌توانند بر مشکلات فائق آمده و مانع استهلاک در روابط بین فردی، کاهش صمیمیت و نهایتاً بی‌ثباتی ازدواج و ازهم‌پاشیدگی زندگی زناشویی شوند.

هر کار پژوهشی با محدودیت‌های خاص خود روبه‌روست که این پژوهش نیز از این قاعده مستثنای نیست. در ادامه محدودیت‌های پژوهش ارائه می‌شود روابط ساختاری متغیرها از طریق مدل‌سازی معادلات ساختاری که یک روش غیرآزمایشی است، آزمون شد روش‌های غیرآزمایشی دارای محدودیت‌هایی از قبیل عدم کنترل برخی مداخله‌گرها مانند سطح تحصیلات و طبقه اجتماعی هستند که باید مورد توجه قرار بگیرند. نمونه مورد بررسی تحقیق حاضر افراد متأهل شهر تهران بودند؛ بنابراین در تعمیم نتایج به سایر گروه‌ها و سایر شهرها بایستی جانب احتیاط را رعایت کرد پیشنهاد می‌شود در تحقیقات، آتی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی همسر و کیفیت زناشویی مورد مطالعه قرار گیرد چراکه ویژگی‌های شخصیتی همسر تأثیر زیادی بر امنیت عاطفی و توانمندی ایگو تجربه‌شده توسط فرد می‌گذارد و احتمالاً زمینه‌ساز بروز تغییراتی در کیفیت زناشویی می‌گردد؛ و توصیه دیگر به پژوهشگران خانواده و زوج درمانگران این است که یک پروتکل آموزشی در خصوص همدلی زناشویی در بین زنان متأهل مورد تدوین قرار دهند.

در آخر، باید عنوان کرد که یافته‌های پژوهش حاضر شواهد نیرومندی دال بر تأثیر تجارب به‌دست‌آمده بر بی‌ثباتی ازدواج را فراهم می‌کند که از چند جنبه حائز اهمیت است. از یک‌سو، با تأیید نتایج پژوهش‌های گذشته در ادبیات پژوهش، بار دیگر بر اهمیت این عامل در ثبات ازدواج تأکید می‌کند. از سوی دیگر، با شناسایی عوامل میانجی‌گری که شخصیت تاریک و توانمندی ایگو به‌واسطه آن‌ها بر بی‌ثباتی ازدواج تأثیر می‌گذارد، بر ادبیات پژوهش می‌افزاید و

بینش بیشتری نسبت پویش‌های دخیل در ارتباط‌های بین زوجین فراهم می‌کند. به علاوه، این پژوهش با تأکید بر نقش همدلی به عنوان میانجی‌گری ارتباط بین شخصیت خودشیفته و توانمندی ایگو و بی‌ثباتی ازدواج به ادبیات کم این حیطه می‌افزاید و نقش این عامل را بیش از پیش مورد تأکید قرار می‌دهد و برجسته می‌کند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از کلیه مدیران خانه‌های سلامت شهر تهران که اجرای این پژوهش را امکان‌پذیر نمودند و از کلیه زنان متأهلی مراجعه‌کننده به این خانه‌ها که در این پژوهش شرکت کردند، کمال تشکر را داریم. این مقاله مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول می‌باشد.

منابع

- آقابائی، ناصر، طلائی پاشیری، امیر رضا؛ کوانتس، کاترین تی. (۱۳۹۶). بررسی روابط میان ویژگی‌های شخصیتی، بنیان‌های اخلاقی، و اخلاق کاری در دانشجویان ایرانی و کانادایی. *روانشناسی فرهنگی*، ۲۱(۲)، ۱-۲۲.
- بشرپور، سجاد؛ شفیعی، معصومه. (۱۳۹۴). ویژگی‌های روان سنجی نسخه‌ی فارسی فرم کوتاه مقیاس سه صفت تاریک شخصیت در دانشجویان. *پژوهش در سلامت روان شناختی*، ۹(۱)، ۱-۱۱.
- بشرپور، سجاد؛ فریور، مهران؛ عبادی، متینه. (۱۴۰۰). مدل یابی علی طلاق عاطفی در زنان بر اساس صفات تاریک شخصیت: با نقش میانجی عزت نفس جنسی. *فصلنامه مطالعات زنان و خانواده*، ۹(۲۰)، ۳۷-۵۸.
- پورمحسنی کلوری، فرشته؛ ظهری، نگار، ظهری؛ عطادخت، اکبر؛ مولانی، مهری. (۱۳۹۸). نقش ابعاد تاریک شخصیت، تمایز یافتگی و نقش‌های جنسیتی در پیش‌بینی دلزدگی زناشویی. *نشریه روانشناسی خانواده*، ۶(۲)، ۴۳-۵۶.
- پوسفی، ناصر. (۱۳۹۰). بررسی شاخص‌های روانسنجی مقیاس کیفیت زناشویی، فرم تجدید نظر شده (RDAS). *پژوهش‌های روانشناسی بالینی و مشاوره*، ۱(۲)، ۱۸۳-۲۰۰.
- تخیری، محمودرضا، فخری؛ محمدکاظم؛ حسن زاده، رمضان. (۱۴۰۰). روابط ساختاری بین قدرت ایگو با تحمل پریشانی هیجانی با میانجی‌گری حمایت اجتماعی ادراک‌شده در دانشجویان زن دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه تهران. *آموزش پرستاری*، ۱۰(۱)، ۷۹-۹۰.
- ثنایی، باقر. (۱۳۸۷). مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج. تهران: انتشارات بعثت.
- جمالی، معصومه؛ قدسی، پروانه؛ تقی لو، صادق؛ میرهاشمی، مالک. (۱۴۰۰). تبیین الگوی ساختاری بین نیازهای بنیادین و کیفیت زناشویی بر اساس نقش میانجی‌گر قدرت ایگو. *نشریه مدیریت ارتقای سلامت*، ۱۰(۳)، ۷۰-۸۲.
- حق نسب، شیماء؛ پورفرخ، مینا. (۱۳۹۹). رابطه ابعاد مثلث تاریک شخصیت و سبک‌های دلبستگی با دلزدگی زناشویی. *روانشناسی*، ۹(۱۲)، ۲۱۵-۲۲۴.
- خسروبیگی، علی اصغر؛ آقاییوسفی، علی‌رضا؛ صبحی قراملکی، ناصر. (۱۴۰۰). مدل ساختاری پیش‌بینی کیفیت زناشویی زناشویی بر اساس توانمندی ایگو با میاجی‌گری سبک دلبستگی. *فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی*، ۳(۸)، ۱۱۱-۹۵.
- خورشیدی، غزال؛ دشت بزرگی، زهرا. (۱۳۹۷). رابطه‌ی جنبه‌های تاریک شخصیت، احقاق جنسی و انعطاف‌پذیری شناختی با دلزدگی زناشویی در پرستاران. *نشریه پژوهش پرستاری ایران*، ۱۴(۱)، ۶۵-۷۱.
- رسولی، سمیراسادات، گل پرور، محسن، رضانی، محمدآرش و حسنی، جعفر. (۱۳۹۹). مقایسه اثر بخشی بسته آموزشی رضایت مندی جنسی ایرانی و روی آورد مسترز و جانسون بر کیفیت زناشویی افراد متأهل. *علوم روانشناختی*، ۱۹(۸۵)، ۱۱۰-۱۰۱.
- رضایی، زینب؛ بوستانی پور، علیرضا؛ حبیبیان، فاطمه. (۱۳۹۲). بررسی نقش اعتماد و صمیمیت زناشویی در پیش‌بینی ازدواج در زنان و مردان متأهل. *نشریه پژوهش‌های مشاوره*، ۱۲(۴۷)، ۸۲-۶۹.

- شکری، آرزو؛ شفیق‌آبادی، عبدالله؛ دوکانه‌ای فرد، فریده. (۱۴۰۰). مدل‌یابی ساختاری قدرت یابی با موفقیت شغلی و میانجی‌گری رضایت زناشویی و عزت نفس. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۲(۴۵)، ۲۱۰-۱۸۷.
- صدفی، الناز؛ منیرپور، نادر؛ میرزا حسینی، حسن. (۱۳۹۸). مدل بی‌ثباتی ازدواج بر اساس توانمندی ایگو با نقش میانجی توافق سنجی ازدواج. *فصلنامه سبک زندگی با محوریت سلامت*، ۳، ۱۰-۱.
- عبادی، متین؛ بشرپور، سجاد؛ نریمانی، محمد. (۱۴۰۰). پریشانی رابطه زناشویی: نقش پیش‌بین فراهیجان مثبت و ماکیاول‌گرایی در افراد متأهل. *رویش روان‌شناسی*، ۱۰(۹)، ۴۴-۳۵.
- علی محمدی، فاطمه؛ آقاجانی، احمد. (۱۴۰۰). پیش‌بینی کیفیت زناشویی بر اساس تعهد و کیفیت زناشویی زوجین در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم. *مجله روانشناسی شناخت*، ۸(۴)، ۱۴۵-۱۳۵.
- عینی، ساناز؛ نریمانی، محمد. (۱۳۹۸). اثربخشی درمان مبتنی بر ذهنی‌سازی بر قدرت ایگو و مکانیسم‌های دفاعی در افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی. *مجله علوم اعصاب شفای خانم*، ۷(۳)، ۱۲-۱.
- فلاح مهنه، تورج؛ قربان‌نژاد، محبوبه؛ صالحی، فرانک. (۱۴۰۰). رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با نگرش نسبت به طلاق در زنان. *مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*، ۷(۴)، ۴۰-۳۰.
- کلانتری، خلیل. (۱۳۸۷). مدل‌سازی معادلات ساختاری در تحقیقات اجتماعی-اقتصادی. *تهران: فرهنگ صبا*.
- میرزا، لاورنس اس؛ گامست، گلن؛ گارینو، ا.جی. (۱۳۹۱). پژوهش چندمتغیری کاربردی (طرح و تفسیر). ترجمه حسن پاشاشریفی و دیگران، *تهران: رشد*.
- نوروزی، سوده؛ رضاخانی، سیمین دخت؛ وکیلی، پروش. (۱۳۹۹). رابطه‌ی بین سبک‌های حل تعارض، بهزیستی روان‌شناختی و ثبات ازدواج: ارائه یک مدل علی. *زن و جامعه*، ۱۱(۲)، ۱۰۴-۸۱.
- نیکنام، ماندانا؛ تاج، طه. (۱۳۹۸). پیش‌بینی ناپایداری ازدواج بر اساس متغیرهای هوش هیجانی و هوش معنوی در یک جمعیت غیر بالینی از زنان. *مطالعات زن و خانواده*، ۷(۱)، ۲۹-۹.
- هاشمی نژاد، سمیه. (۱۳۹۹). نقش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و صفات تاریک در پیش‌بینی استعداد خیانت زناشویی. *مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۳(۳۱)، ۹۳-۸۴.
- هراتیان، عباس علی؛ جان بزرگی، مسعود؛ سالاری فر، محمدرضا؛ رسول زاده طباطبایی، سیدکاظم. (۱۳۹۹). شناسایی عوامل ثبات زناشویی در جامعه ایرانی - اسلامی با رویکرد فراترکیب. *پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده*، ۸(۲۰)، ۷۵-۹۴.
- یوسفی مریدانی، متین؛ فلاحیان، حسین؛ میکاییلی، نیلوفر. (۱۳۹۹). نقش باورهای ارتباطی، ابعاد شخصیت تاریک و اعتماد اجتماعی در نگرش به خیانت زوجین. *مجله پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش*، ۳(۲۶)، ۱۵-۱.
- Altınok, A., & Kılıç, N. (2020). Exploring the associations between narcissism, intentions towards infidelity, and relationship satisfaction: Attachment styles as a moderator. *PloS one*, 15(11), e0242277.
- Asselmann, E., & Specht, J. (2022). Personality growth after relationship losses: Changes of perceived control in the years around separation, divorce, and the death of a partner. *PloS one*, 17(8), e0268598.
- Ataimehr, N., Babakhani, V., Alijani, F., & Pouyamanesh, J. (2023). Comparing the Effectiveness of Emotionally Focused Couple Therapy and Self-Regulation Couple Therapy in Ego Strength in Couples on the Verge of Divorce. *Journal of Family-Relations Studies*, 3(10), 17-25.
- Dodaj, A. Sesar, K. & Simic, N. (2020). Impulsivity and empathy in dating violence among a sample of college female. *Behavioral Science*, 10(7), 117.
- Edwards, J. N., Johnson, David R., & Booth, A. (1987). Coming Apart: A Prognostic Instrument of Marital Breakup. *Family Relations*, 36(2), 168-170.
- Ferreiros, L., & Clemente, M. (2022). Dark personality and intimate partner relationships in young adults. *Acta psychologica*, 225, 103549.

- Fouche, P. J., Naidoo, P., & Botha, T. (2019). A psychobiographical portrait of adam smalls eriksonian ego-strengths or virtues: contextualized within south Africas apartheid-eras. *In New trends in psychobiography* (pp. 23-442). Germany: Springer.
- Gabriela, L. C., & Holman, A. C. (2023). Dark, Dissatisfied and Disengaged: Propensity towards Marital Infidelity, the Dark Triad, Marital Satisfaction and the Mediating Role of Moral Disengagement. *Psihologija*, 56(2), 163-177.
- Jonason, P.K., Webster, G.D. (2010). The dirty dozen: A concise measure of the dark triad. *Psychological Assessment*, 22(2), 420-432.
- Kermani, Z., & Rezaei, A. (2015). Investigating the Relationship between Marital Adjustment and Spiritual Attitudes in Married Students of Tehran University Dormitories, *Quarterly Journal of Positive Psychology Research*, 8(4), 32-43.
- Lee, J.Y., Lee, Ya. & Yoo, M.S. (2021). Development of the child's ego strength scale: an observation-based assessment of the board game behaviors in play therapy in Korea. *Child Adolesc Psychiatry Ment Health*, 15, 20.
- Longjohn, I. T., & Sam, F. O. (2020). Influence of Spousal Ethnicity and Locus of Control on Marital Instability of PostGraduate Students. *International Journal of Innovative Psychology & Social Development*, 8(4), 9-14.
- Luo, Y.L.L., Kovas, Y., Wang, L., Stalikas, A., Kyriazos, T. A., Gianniou, F., Likhanov, M. V., & Papageorgiou, K. A. (2023). Sex differences in the Dark Triad are sensitive to socioeconomic conditions: the adaptive value of narcissism in the UK, Greece, and China. *Curr Psychol*, 42, 22436–22448.
- Lyons, M., Brewer, G., Carter, G.L. (2020). Dark triad traits and preference for partner parenting style. *Personality and Individual Differences*, 152, 1-10.
- Markstrom, C. A., Sabino, V.M., Turnr, B.J., & Berman, R.C. (1997). The psychosocial inventory of ego strengths: Development and Validation of a new Eriksonian measure, *Journal of youth and adolescence*, 26(6), 705-732.
- Sayehmiri, K., Kareem, K. I., Abdi, K., Dalvand, S., & Gheshlagh, R. G. (2020). The relationship between personality traits and marital satisfaction: a systematic review and meta-analysis. *BMC psychology*, 8(1), 15.
- Schönthaler, E. M. D., Dalkner, N., von Lewinski, D., Reininghaus, E. Z., & Baranyi, A. (2023). Machiavellianism and psychopathy affect sleep quality in people with affective disorders and mentally healthy individuals. *Frontiers in psychology*, 14, 1248931.
- Siegel, A. Dekel, R. & Svetlitzky, v. (2021). The contribution of Empathy to the Adjustment of Military Veterans and Their Female Partners. *Family Relations*, 70(2), 437-451.
- Tahir, B. I. (2018). Strength comparison of the ego in terms of predicting emotional equilibrium among the students of the Faculty of physical Education and Sports Sciences at the University of Babylon. *Sciences Journal of Physical Education*, 11(2), 33-45.
- Tong, W., Jia, J., Li, X., He, Q., Zhou, N., Lan, J., & Fang, X. (2020). Pathways among Self-esteem, Marital Instability, and Depression: A Personality-Relationship Transactional Perspective. *Journal of Family Issues*, 42(9), 2046-2063.
- Wilson, K. L., Charker, J., Lizzio, A., Halford, K., & Kimlin, S. (2005). Assessing how much couples work at their relationship: the behavioral self-regulation for effective relationships scale. *Journal of family psychology: JFP: journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association (Division 43)*, 19(3), 385-393.
- Womick, J., Foltz, R. M., & King, L. A. (2019). "Releasing the best within"? Authenticity, well-being, and Dark Tetrad. *Personality and Individual Differences*, 137, 115-125.
- Ye, Z., Wei, X., Zhang, J., Li, H., & Cao, J. (2023). The impact of adverse childhood experiences on depression: the role of insecure attachment styles and emotion dysregulation strategies. *Current psychology (New Brunswick, N.J.)*, 1–11.
- Yu, Y., Di W, Jang- Meng W, Yu- Chan W. (2020). Dark personality, marital quality, and marital instability of Chinese couples: An actor-partner interdependence mediation model. *Personality and Individual Differences*, 154, 1-14.